

VARJUPAIKADE MTÜ

KÄPA ALL

VARJUPAIKADE MTÜ TÄITSA OMA AJAKIRI

kevad 2017 (nr 15)

SELLES NUMBRIS:

- nippe puukide ja kirpude tõrjeks
- nippe looma paremaks kuulamiseks
- aasta tegijad ja muutujad
- ja palju muud põnevat!

Toimetajalt

Mis ei tapa, teeb tugevaks - see mõte on üks neist, mis sobib paljude jaoks kirjeldama lõppenud, 2016. aastat. Oli võitlusi ja heitlusi, mis oleks võinud olla üleüldse olemata ja mis raiskasid palju kallist aega ja energiat ning rikkusid tuju.

Mis ei tapa, teeb tugevaks. Me oleme tugevamad ja targemad kui varem - ja Käpa all samuti - on ilmumas esimene paber kandjal uudiskiri veebikirjale lisaks!

Kuked tervitavad saabuvat päeva, päikest, uut algust. Alanud Kuke aasta töötab samuti uusi algusi, uut jõudu ja värskust.

Ei hakka seekord pikka juttu tegema - lugu-sid on selles numbris palju, üks parem kui teine - nii et asuge aga rõõmuga kallale.

ANU KUURA
Käpa All
peatoimetaja

Foto: erakogun

Põgus sissevaade

<i>Kuidas möödus aasta 2016?</i>	3
<i>Kaitse oma lemmikut</i>	
<i>puukide ja kirpude eest</i>	4
<i>Uued sõbrad jagavad rõõmu, armastust ja tervist</i>	5
<i>Kuula oma koera</i>	6
<i>Miks peaks Sul olema lemmikloom?</i>	8
<i>Aasta muutuja: rastakoer Marley</i>	9
<i>Aasta lugu: minu karvane Leedi</i>	10

www.varjupaik.ee

info@varjupaik.ee

Varjupaikade MTÜ

Käpa All on Varjupaikade MTÜ häälekandja, mis ilmub neli korda aastas. Ajakiri levib elektrooniliselt ja piiratud koguses paber kandjal.

Soovid värskaid teateid otse e-postkasti?
Saada enda nimi info@varjupaik.ee

Varjupaikade MTÜ annetuskonto SEB pangas
EE561010220068203017

Kui soovid aidata konkreetset varjupaika, lisa selgitusse märksõna:
Läänemaa, Pärnu, Tallinn, Viljandi, Virumaa, Valga või Võru.

Väljaandja Varjupaikade MTÜ, Triinu Priks, tel 504 6102

Väljaandmist toetab Dr. Sterni heategevusfond

Kaanel "Habe või soeng?" Tallinna varjupaigas kodu oodanud koer Lumi kalendrifoto tarbeks külastamas *barbershopi*

Kaanefoto autor Liisa Addi
Peatoimetaja Anu Kuura
Kujundus Mandariin OÜ

mandariin
graafiline disain

VARJUPAIKADE MTÜ

Kuidas möödus aasta 2016?

2016 oli hea aasta. Seda nii numbrilise kui tegevuste poole pealt, kirjutab Varjupaikade MTÜ üldjuht Triinu Priks.

Esmaspilgul üllatas meid, et uutesse kodudesse saamise protsent on veidi langenud, kuid tähelepanelikumal uurimisel on aru saada, et see langus tuleb oma vanasse koju tagasi jõudnud loomade arvelt.

Mis mind eriti üllatas ja rõõmustas oli fakt, et tervelt 87% Tallinna territooriumilt leitud koertest sai kohe koju tagasi, sest nad olid kiibitud. Need numbrid võiksid olla innustuseks igale omavalitsusele, kus veel kaheldakse kiipimise kohustuslikuks muutmise vajalikkuses. Mõelge, kui palju omanike närveerimist, loomade stressi ja omavalitsuste raha jääks kulutamata!

2016. aastal kulus põhijõud Tallinna varjupaiga avamisele ja käivitamisele. Sellest protsessist võiks kirjutada draama või tragikomöödia, kuidas keegi seda näeb.

Ma ei mäleta, et ühegi teise varjupaiga avamisega oleks teele kuhjunud nii palju probleeme ja absurdseid takistusi. Samas just need takistused liitsid meie inimesi veelgi enam, selline üksmeel, mis meie juhatuses ja varjupaikades valitseb, on märkimist väärt.

Saime taas kinnitust teadmisele, et üheskoos, üksteist toetades, saame üle kõigest, misiganes elu meie ette veeatab.

Hingele tegi pai ka inimeste jätkuv usaldus ja toetus. Ilma selleta oleks meie tegevus võimatu, kuna omavalitsused toetavad iga nende territooriumilt leitud looma ülalpidamist vaid

Foto: erakogu

esimese 14 päeva vältel. Varjupaikades on aga kasse ja koeri, kes on meie juures oma uut algust oodanud kuid, isegi aastaid.

Möödunud aastal avasime annetustliini, millele helistades saab varjupaikades kodu ootavaid loomi toetada 5 euroga ning telefoniannetustega kogunes ligi 20 000 eurot!

Aasta eredamatest sündmustest meenub veel KarvaBall, lõbus ja pidulik heategevusõhtu varjupaigaloomade heaks, millele teiste toetajate hulgas panid õla alla Marek Sadam, Maia Vahtaramäe, Kristjan Kasearu ja Grete Paia.

Loodame, et see toetajaid ja loomasõpru ühendav pidulik õhtu saab meie organisatsiooni ja loomaportaali Loom24 üheks traditsioonidest!

Mu soov käesolevaks aastaks oleks stabiilne rahulikkus, et kõik loksuks paika. Ning loomulikult palju rõõmsaid loomi ja uute sõprade üle õnnelikke inimesi!

3281

loomu viibis 2016. aastal meie varjupaikades. Neist 2 658 kassi ja 623 koera.

57%

eelmisel aastal meie varjupaikades viibinud loomadest leidsime uue kodu või aitasime nad tagasi oma koju

16%

ehk 532 looma varjupaigas viibinud 3 281 loomast jõudis meie abiga tagasi oma koju

Lause-paariga

Tallinna varjupaik sai veebruaris Eesti Samojeedide Tõuühingu erinäitusel korraldatud loteriiga endale puhuri koerte kuivatamiseks ja hulga koerakonserve.

Pärnu varjupaigast pärit kass leidis endale kodu tänu Endla teatri uuslavastuse "Väljast väiksem kui seest" reklaamiklipile.

Kodanikuühiskonna Aasta Hääl on loomasõprade hääl. Loomade hääle kuuldavaks tegemisele aitab kaasa ka Varjupaikade MTÜ koos Loomuse ja paljude teistega.

Kaitse oma lemmikut puukide ja kirpude eest

Kirbud ja puugid on tüütud parasiidid, kes kannavad nii lemmikutele kui inimestele edasi ohtlikke haigusi, kirjutab Katarina Krinka (www.doktorstern.ee).

Eestis leidub peamiselt kahte liiki puuke - võsapuuk ja laanepuuk. Eriti rohkelt on meil puuke suve esimesel poolel, kuid nad muutuvad aktiivseks juba siis, kui temperatuur küündib 6-7 kraadini. Eestis tegutsevad puugid seega soojemate talvede puhul praktiliselt aastaringelt. Kuna kõrge niiskustase suurendab puukide arvukust, on neid rohkem ka näiteks pärast vihmast suve.

Puukide meeliskohad uute peremeeste varitsemiseks on võsastikud ning kõrge heinaga metsaradade ääred, puukste küljest nad kraesse ei karga. Puugid istuvad taimedel ning reageerivad liikumisele, varjudele, kehasoojusele ja väljahingatavale süsinikdioksiidile. Kui loom riivab taime, haaravad puugid väljasirutatud jalgadega karvastikust. Seejärel roomavad nad mööda looma ning otsivad õrnamat nahka, kuhu kinnituda, nagu kõrvad, kubemepiirkond, kaenlaalused jne.

Oma süljega kannavad puugid edasi mitmeid koertele ohtlikke haigusi - borrelioos, erlihioos, babesioos, anaplasmoos, entsefaliit, jne. Sümptomid on sageli ebaspetsiifilised ning võivad esineda mitmete erinevate haiguste puhul. Koertel võib esineda vahelduv palavik, isutus ning loidus, lonkamine, liigeste valulikkus või tur-

se, nõrkus. Hilisemates staadiumites võivad kahjustuda ka siseorganid (näiteks neerud, süda ja maks).

Kirpudest esineb Eestis kõige sagedamini kassi- ning koerakirpu, ent nimele vaatamata võivad nad leida ka peremehe teistest liikidest. Kirbud on olnud ka üheks katkuviiruse levitajaks. Küll aga ei ole nad võimelised nn võõra peremehe peal sigima.

Sarnaselt puukidele leiavad ka kirbud peremehe kehasoojuse, liikumise ning välja hingatud süsinikdioksiidi kaudu. Kirpude lapik keha aitab neil looma karvastikus hõlpsamalt ringi liikuda ning nende suured küünised takistavad mahakukkumist.

Kirbuhammustused põhjustavad tugevat sügelust, millele loomad reageerivad kratsimise ja nakitsemisega. See lõhub nahka ning võib omakorda tekitada näiteks mäda nahapõletikku. Tegemist on looma jaoks piinava haigusega, mis nõuab pikka ravi.

Lisaks on paljud koerad ja kassid kirpude sülje suhtes allergilised ning tugeva reaktsiooni tekkeks võib piisata ka ühest hammustusest. Esineb väga tugev sügelus ja karvakadu, kuna loomad kratsivad enast väga intensiivselt. Raskematel juhtudel võivad loomad vajada hormoonravi.

Oluline on teada, et kirbud kannavad endas paelussi (koeraviik - *Dipylidium caninum*) vastseid, kes kanduvad üle ka inimestele! Kirbud on ka mitmete ohtlike bakteriaalsete ning viiruslike haiguste

edasikandjateks, nagu näiteks tüüfus ja bartonelloos.

Parim kaitse puukide ja kirpude vastu on nende ennetamine! Kirbu-puugirohtu tuleks oma loomale järjepidevalt anda vähemalt märtsist novembrini ning vastavalt vajadusele aastaringelt. Valikus on erinevaid turjatilku, spreisid, kaelarihmung ning nüüd ka suukaudselt manustatavaid tablette. Turjatilgad sisaldavad kõige sagedamini fiproniili või permetriini ning annavad loomale kaitse neljaks nädalaks. Kaelarihmades on toimeaineks sageli deltametriin või imidaklopriid. Spreid sisaldavad näiteks fiproniili ja nende mõju kestab ligikaudu üks kuu.

Uued sõbrad jagavad rõõmu, armastust ja tervist

Purina ja Varjupaikade MTÜ alustasid 2014. aastal programmi "Uued sõbrad", et eakatel inimestel oleks väga lihtne varjupaigast endale sobiv lemmik leida. Kahe aasta jooksul on õnnelikult koju jõudnud väga paljud kassid ja koerad.

Mida programm senioritele pakub?

Kõik, kellel on vanust üle 60 aasta, saavad võtta varjupaigast lemmiku lihtsalt ja turvaliselt. Teile antakse põhjalik ülevaade lemmikloomaa iseloomust ja tervislikust seisundist ning nõuandeid, kuidas kooselu paremini korraldada.

Eakatele kehtib väiksem loovutustasu: kasside puhul 15 eurot (tavaliselt 25 eurot), koerte puhul 25 eurot (tavaliselt 40 eurot). Soovi korral kaasa kolme kuu jagu Purina toitu kassile või koerale.

Varjupaigas elavad täiskasvanud kassid ja koerad on kiibistatud, vaksineeritud, steriliseeritud ning läbinud tervisekontrolli.

Programmis "Uued sõbrad" osalevad

Varjupaikade MTÜ varjupaigad Lääne- maal, Pärnus, Tallinnas, Valgas, Viljandis, Virumaal ja Võrus.

Lemmikud toovad hea tuju ja parema enesetunde

Väiksemaid tervisemuresid esineb harvem, vajadus arstiabi järele väheneb. Paraneb toimetulek igapäevaste pingete ja stressiga, hea tuju kestab kauem.

Eakad inimesed tunnevad end enesekindlamalt, on positiivsemad ja paremas vaimses vormis. Uued tuttavad: lemmikloomadest on lihtne isegi võõrastega juttu teha.

Väheneb üksinduse ja isoleerituse tunne. Lemmik aitab aru saada, kui oluline on elada "siin ja praegu".

Koos lemmikuga on lihtsam jälle mängida ning elu üle naerda

Loomade tähelepanu on siiras ja tingimusteta, nad ei oska meid kritiseerida. Nad annavad võimaluse kedagi puudutada ja hellitada.

Siin võiks olla Sinu reklaam!

Ajakiri Käpa All jõuab koos Sinu reklaamiga kord kvartalis otse ligi 2 000 loomasõbra postkasti ja vähemalt 12 000 kontaktini sotsiaalmeedias. Lisaks levib üle Eesti 500 trükitud ajakirja erialainimeste, loomaarstide ja teiste huviliste kätte.

Lisainfo ja müük
Mari Hagi
mari.hagi@varjupaik.ee

1/1 lk

75 eur

1/2 lk

45 eur

1/3 lk

30 eur

1/4 lk

25 eur

VARJUPAIKADE MTÜ

Kuula oma koera

Küsimusele, miks koer haujub, vastab koerte käitumisenõustaja Anneli Matsi lühidalt: "Kuula, ta räägib sinuga."

"Kõige lühinägelikum on arvata, et haukuv koer on kuri. Haukumisel on tähendus, see ei ole lihtsalt müra, vaid koerte loomupärane viis end väljendada ning suhtlusviis teiste koertega ja inimestega.

Esitada küsimus, miks koerad hauuvad, on sama, kui küsida, miks inimesed räägivad, naeravad, nutavad. Koerad räägivad koerte keeles, mis koosneb nii kehakeele kui ka hääle kasutamisest.

Haukumise keelamine koertel oleks sama hea, kui keelata inimestel üksteisega rääkida," räägib Anneli.

Kuidas siis aru saada, mida neljajalgne sõber ütleb?

Anneli selgitab, et sama tähelepanelikult, kui inimesed jälgivad teist inimest kõnelemas, tuleks jälgida ka oma koera. Enne, kui koer hakkab haukuma, annab ta meile kehakeele märkides teada, mida ta tunneb. Need märgid on alguses vaevumärgatavad, võimenduvad järjest ning kui selle tulemusel olukord ei muutu, võib järgneda haukumine. Koer võib haukuda, kui ta tunneb elevust, hirmu, frustratsiooni, aga ka soovides kedagi hoiatada või hoopis oma pere või vara kaitsta. Lisaks veel nn õpitud haukumine.

Kuidas hoida oma lemmiklooma ebameeldivate emotoonide eest?

Suures pildis tuleks aru saada, kui

võrd stressirohke on koerte jaoks tänapäevane elukeskkond. Koerad on kordades tundlikumad kui inimesed, sest nende haistmis- ja kuulmismeel on tunduvalt teravamad. Kui palju on nende jaoks linnas müra ja kui suur on lõhnade

kontsentratsioon, ei suuda inimene ette kujutada. Kõik see on väga stressirohke ja pinget tekitav.

Kõik saab alguse juba koera kutsika- ja noorukieas.

Kui siis läheb kõik hästi ja õiges suunas, võib eeldada, et kasvab rahulik ja adekvaatselt käituv koer. Arvestada tuleb ka seda, et vanuse muutudes koer muutub. Eriti oluline on varases eas kutsika sotsialiseerimine ja talle inimesekonnas elamise õpetamine. See on hoopis enam kui käskluste õpetamine. Omanik peab olema oma koerale

Kõik saab alguse juba koera kutsika- ja noorukieas

heatahtlik õpetaja ja rahulik teejuht. Õpetamine peab toimuma läbi positiivsete kogemuste. Omaniku ja koera vahel peab välja kujunema usaldusväärne ja teineteist mõistev ning austav suhe.

Mis siis, kui minu hästi-kasvatatud koer kohtub närvilise ja haukuva koeraga?

Koerad peegeldava üksteist. Kui kaks koera kohtuvad, siis alguses suhtlevad nad kehakeeles. Kui mõlemad koerad suudavad rahulikuks jääda, toimub kohtumine täielikus vaikuses. Nii, kui ühe koera ärevus tõuseb punktini, kus ta hakkab haukuma, vastab teine koer samaga.

See peaks õpetama meile, et kui koer haugub, siis ei ole mõtet tema peale häält tõsta, sest see tähendab tema jaoks vastuhaukumist. Koerad peegeldavad ka omaniku seisundit. Kui omanik on pinges ja ärevil, on seda ka koer. See pinge võib olla alles inimese alateadvuses, kui koer seda juba tajub, sest nad loevad ka meie kehakeele märke ja lõhnu.

Mida siis teha, kui koer haugub?

Anneli ütleb, et eelkõige on tähtis kontakt omanikuga. Kui omanik saab aru põhjusest, mis haukumise vallandab, võib proovida tegevuse katkestamist, ümbersuunamist või alternatiivi pakkumist. Kindlasti tulevad kasuks treeningud koera tundlikkuse vähendamiseks, et ta õpiks rahulikult suhtuma erinevatesse stressitekitavatesse situatsioonidesse ja faktoritesse.

Koerad vajavad vaimset ja füüsilist tegevust ning see peab olema tasakaalus. Kui koer ei saa piisavalt liikuda, siis kuhjub temasse maha laadimata energia, mis tekitab pinget. Kui pinge kuhjub, vallandab see haukumise iga väiksema ärriti peale. Kõige efektiivsemad tegevused on jalutuskäigud looduses, seal maandab koer oma stressi; nuuskimine annab ajule tööd, see on keskendunud tegevus ja rahustab; nuputamisülesanded; koostööharjutused. Soovitus sügiseks - minge seenele ja võtke koer kindlasti kaasa. Väsinud koer on õnnelik koer, nendib Anneli.

Kas võib eristada niiõelda haukuvaid ja vaikivaid tõuge?

Nagu on jutukaid ja vähemjutukaid inimesi, nii on ka koerad oma häälekuselt erinevad. Ei tahaks välja tuua eraldi tõugusid, kes vähem hauguvad, sest see võib olla väga individuaalne. Tõu kirjeldus toob välja väga üldistatud käitumisjooned. Näiteks üldjuhul alaska malamuudid uluvad, kui tean vähemalt ühte selle tõu esindajat, kes on haukumise ära õppinud. Kui tõu kohta on kirjutatud, et see koer ei haugu, siis tuleb arvestada teist liiki väljendusviisiga nagu näiteks ulgumine, vingumine, kähisemine, norskamine vms.

Kui probleemid on tõsised, naabrid kaebavad pideva haukumise või ulgumise pärast, mida siis teha?

Koerad elavad hetkes ja haukumise hindamisel tuleb kindlasti arvesse võtta situatsioon, milles koer viib. Erinevate haukumiste äratundmist saab harjutada koeri jälgides ja nende käitumist analüüsides. Kindlasti ei tohi koera peale häält tõsta ega teda karistada.

Omanikupoolisel sellisel käitumisel ei ole tulemust ja ei tohi unustada, et see on koerte loomupärane käitumine. Igal võimalusel tuleb kiita ja kinnistada seda käitumist, mida me koeralt ootame ja mis meile meeldib ning ignoreerida taunitavat käitumist.

Ignoreerida tuleb selliselt, et koer ka aru saab, et tema teguviis omanikupoolse ignoreerimise esile kutsus. Probleemide ilmnemise puhul tasub probleeme arutada ning lahendusi otsida koos koerte käitumisspetsialistide ja koeratreeneritega.

Anneli Matsi on diplomeeritud (IDT) koerte käitumisnõustaja, kes tegeleb koerte sotsialiseerimisega ja korraldab koerte suhtlustunde. Probleemide korral võib tema poole pöörduda ka erakonsultatsiooni saamiseks. Igapäevaselt töötab Anneli Varjupaikade MTÜ Pärnu kodutute loomade varjupaiga juhatajana ja teeb vabatahtlikku tööd kahe teraapiakoeratiimi juhina. Anneli kodus on neli samojeedi, kellest kaks on jõudnud tema juurde teise ringi koertena.

Haukumise lühivestmik

- **ELEVUS:** haukumine väljendab emotsioone. See võib olla rõõmutamine või siis ka ootusärevus, et kohe-kohe hakkab midagi toredat juhtuma. Haukumine on kõrge tooniga ja sage, haukumise vahepeal võib koer niutsuda. Koer ei suuda rahulikult paigal püsida, liigub ringi, hüpleb, pöörleb.
- **HOIATAMINE:** üksik lühike ja terav haugatus, et hoiatada oma pere-liiget või pere teist koera. Tähen-dus võiks olla: „Hoi a eemale, oht läheneb!”
- **HIRM:** kõrgel teraval toonil haukumine, pikad hüsteerilised seeriad. See võib sarnaneda elevushaukumisele, kuid koera hääles on hirm selgelt äratuntav. Koer on pinges, aga aktiivne, jookseb närviliselt edasi-tagasi.
- **VALVAMINE, KAITSMINE:** haukumise see on lisaks kuulda urinat. Haukumine on lühidam ja kum-medam, madalamal toonil. Koer liigub järsult edasi objekti suunas, mis kujutab endas ohtu ja mida koer üritab sellise käitumise abil ära ajada. Koer võib proovida ka situatsioonist eemalduda.
- **FRUSTRATSIIOON:** lõputu haukumine, milles on kuulda mee-leheide ja lootusetus. Haukumine toimub ühel ja samal toonil, fraas võib lõppeda ulgumisega ja siis algab jälle kõik otsast peale.
- **ÕPITUD HAUKUMINE:** koer haugub, vaikib hetkeks ja vaatab ringi, otsides-oodates tähelepanu, kinnitust käitumisele või preemiat, mida ta kunagi enne oma sellise käitumise peale saanud on. Kui nüüd oodatav preemia ei saabu, hakkab koer uuesti haukuma.

Tulekul on KarvaBall

"Aasta tagasi istusime loomaportaali Loom24 meeskonnaga ühise laua taha, et arutada heategevusõhtu korraldamist," muljetab ja vaatab tulevikku Varjupaikade MTÜ turundusjuht Mari Hagil.

Mõte ballist oli juba kaua meie meeltes mõlkunud, nimigi oli olemas, kuid kogemusi, oskusi ja julgust mitte. Marten Merilal vastloodud loomaportaalist oli aga seljakotis kogemus Kidise muusakaürituste korraldamisega ning koos sünds otsus - teeme ära!

Kuu aega magamata öid, mõtetalguid, sevimist ja asjatamist said õigustuse 31. märtsi õhtul kell 18.00, kui imekaunilt dekoreeritud Lillepaviljon avas ukсед ning pidurietes daamid ja härrad saabuma hakkasid.

Õhtu juht, tõelise loomade sõbrana tuntud Marek Sadam andis oma parima, et kõikidel külalistel oleks õdus ning sealsamas, veel enne KarvaBalli lõppu, lõime käed järgmisel aastal samal ajal!

30. märtsil ootame taas Lillepaviljoni kõiki, keda kodute loomade saatuse külmaks ei jäta. Sel aastal pakuvad meelelahutust näosaatest tuttavad ja armastatud Kalle Sepp ja Piret Krumm, kes astub üles spetsiaalselt selleks ürituseks valminud stand-up etendusega. Ei puudu oksjonid, loosid ning üllatusesinejad. Kõik selle vormib kokku mõnusaks KarvaBalliks ei keegi muu, kui Marek Sadam.

Õhtusöök on kolmekäiguline, valida saab vegan- või tavamenüü vahel.

KarvaBalli pilet maksab 35 eurot, iga ostetud pilet toetab 10 euroga Läänemaa varjupaiga tarbeks uue soojaku ostu, kuna kodu ootavaid kasse on Läänemaal kordades rohkem, kui praegu võimalusi majutuseks.

Piletimüügi- ja oksjonituludest loodame kokku saada suurema osa vajaminevast 3000 eurost.

Kohtumiseni 30. märtsi õhtul Lillepaviljonis!

Miks peaks Sul olema lemmikloom?

Igal inimesel ei pea, õigupoolest ei tohikski olla lemmikloom - kui ei ole aega, tahtmist, kui ei ole finantse lisaks toidule ka vajaliku arstiabi osutamiseks; ja mis kõige olulisem - kui süda on lukus, kirjutab Pärnu varjupaiga loomaarst Aivi Org.

Need on ignoreerimiseks liiga tõsised põhjused. Loomavõtmine on alati eelkõige vastutus ja kohustus, mis nõuab nii aega, tahet, raha ja armastust.

Inimeseks olemine ei ole privileeg, see on vastutus. Suhtumine tahan - võtan, tahan - hülgan teeb kurvaks. Me vastutame inimesena kõige eest, keda enda kõrvale oleme võtnud, ehk siis kõikide koduloomade eest.

Mulle tundub, et lemmikloom olemasolu võib teha inimese hinge tervemaks, südame suuremaks ning võib õpetada inimest nägema maailma läbi armastuse silmade. Kindlasti parandab lemmikloom olemasolu inimese tervist, sisustab päeva, teeb õnnelikumaks ja rõõmsamaks. Lemmikloomaga suhtlemine on alati vahetum ja lihtsam, kui suhe teise inimesega, sest loom ei anna hinnaguid, ei pane inimest raamidesse - ta näeb ja hoolib inimesest sellisena, nagu inimene on. Tihti peale on neljajalgse lemmikuga lihtsam suhelda, talle saab rääkida asju, mida inimeste maailmas on raske jagada.

Loom tuleks võtta õigetel alustel - siis, kui selleks on kõik tingimused ja tõsine soov. Vale oleks võtta loom vaid halletsusest. Kaastundest võib soovi korral looma küll aidata, pakkuda talle ajutiselt kodu. Sellisel puhul on inimese kodu loo-

ma jaoks vaheetapp, kus viimane saab nii füüsiliselt kui vaimselt terveneda, et siis juba päris kodu otsima hakata.

Teema, mis tekitab tihti vastakaid arvamusi, on looma võtmine lapsele. Kui laps soovib lemmikuga tegeleda - jalutada, mängida, toita, aga ka koera järelt koristada või kassi liivakasti puhastada, ning on vajadusel valmis oma taskuraha eest looma jaoks vajalikku ostma või siis millestki loobuma selleks, et loomaga näiteks arsti juurde minna, siis õpib laps hoolima ja jagama. Lapsele looma võtmine tähendab seda, et lapsevanem suudab oma last kohustada ja panna vastutama lemmikloomade eest. Kui loom võetakse eeldusel, et lapsel oleks vahva,

siis on see vastutustundetu, sest loom on elusolend ja elusolendiga nii ei tehta. Võib julgelt eeldada, et need lapsed, kellel on neljajalgse sõbrad, on rikkama hingeeluga.

Üldiselt on meie elus liiga palju kibestumist, liiga palju maailma süüdistamist, liiga paljud südamed on lukus, seetõttu loomapidamiskultuuris, ükskõik, kas tegemist lemmikloomaga, näituse - või aretusloomadega, palju lugupidamatut suhtumist. Loodus on pannud loomale omad vajadused, liigile omased vajadused. Kui meie, inimesed, ei võimalda nende vajaduste täitmist, siis loom ei ole õnnelik, ükskõik kui kõvahäälselt me kinnitame vastupidist. Inimene võib rääkida mida iganes, loom ei valeta kunagi. Vaata loomale peale ja sa näed, kas ta on õnnelik.

Aivi enda peres on kaks bokserit, teise ringi jaapani chin ning petit brabancon. Lisaks 5 tõukassi, kes on järglaste saamise vältimiseks steriliseeritud/kastreeritud.

Foto: erakogu

Aasta muutuja: rastakoer Marley

Asfaldil kõssitav liikumatu pundar, hingemattv lehk nii tugev, et seda võib lausa käega katsuda. Kas tõesti on see KODUloom, kes toodi Tallinna kodutute loomade varjupaiga ukse taha?

Lähenedesil kostuv arglik urin aitab tuvastada liigi ning sellegi, kus asub koera pea. Tundub, et loom on samasuguses šokis kui valves olnud töötajaaju tõrgub aru saamast, et selle haisva kuhila all on elus hingeke. Mis edasi? Tol hetkel polnud veel lubatud uues Tallinna varjupaigas koeri majutada, seetõttu tuli pikast karvast ja väljaheidetest formeeunud rastakoer transportida Pärnu varjupaika.

Pärnu varjupaiga endine hooldaja Sirje oli koera saabumisaajaks juba pü-

gamismasina valmis seadnud, kuid kahjustuste ulatus on nii massiivne, et ilma narkoosita polnud võimalik koera aidata. Seega vajasime ka arsti. "Midagi sellist ei ole ma varem näinud," ütlesid kõik loomaga kokku puutunud kogemustega inimesed. Paar tundi tööd ning 9,5 kg kaalunud puntra seest tuli välja 7 kg kaalunud koerake - seega kaks ja pool kilo karvu ja väljaheiteid! Mõned küüned olid rõngasse kasvanud, osad jällegi sirged, 7 cm pikkused - pole ime, et loom käia ei suutnud.

Päev hiljem püüdis Marley uuesti käima õppida - esimesed sammud olid arglikud ning ebakindlad, otsekui tundnuks koer hämmingut- kas tõesti

on võimalik ka nii liikuda? Saba hakkas vaikselt edasi-tagasi võnkuma, kui koer tema jaoks hörku viinerilõhna tundis ning kuulis inimesi sõbralikult rääkimas. Koerake vaadati üle kliinikus, et aru saada tema tervislikust seisukorrast.

Marley uus elu algas 5. juulil kell 19.30, kui ta leiti varjupaiga ukse tagant. Juba mõne nädala pärast leidis ta kodu Haanjamaal, ning, nagu muinasjutus ikka, elavad nad seal õnnelikult.

Fotol koer Tallinna varjupaiga ukse taga ning teisel pildil õnnelikuna uues kodus.

Marley enne

Marley praegu

Foto: erikkoju

Foto: Joosep Soovsik

Mis?

Loomaportaali Loom24.ee ja Varjupaikade MTÜ korraldatav heategevusüritus, mis mõeldud loomahäädadele, kellel jätkub silma ja südant ka kodututele loomadele.

Kus ja millal?

KarvaBall toimub 30. märtsil 2017 Lillepaviljonis.

Piletid

www.loom24.ee

Aasta lugu: minu karvane Leedi

14. septembril märkasid töötajad Kunda sadama piiritsiooni valvekaamera pildil võõrast objekti. Tuvastanud, et tegemist ei ole ohuga riigi julgeolekule, helistati Virumaa varjupaika, kuna sissetungija oli suur, must ja karvane. Sõbralik veel pealekauba.

Varjupaiga püüdja Hannes võttis kaasa dokumendid, kuna tegu oli ikkagi piiritsooniga, ning jalutusrihma ja sõitis kohale.

Sadama territooriumilt leidis ta hiiglasliku musta koera, kelle välimus meenutas natuke labradori, natuke dogi ning kes oli ülisõbralik ja soovis vaid mängida. Paraku tuli koeral piiritsoonist lahkuda ja nii leidis ta endale ajutise peatuspaiga Virumaa varjupaigas.

Ka hilisem valvekaamera salvestuste uurimine ei andnud aimu, kuidas koer sadamasse sattus. Pildilt oli näha, kuidas ta ranna ääres kivide vahel jooksis. Kuulutused sotsiaalmeedias ning raadios ei andnud tulemust, omanik välja ei ilmunudki.

Kui kaks nädalat varjupaigaga oli täis tiksunud, tuli hakata otsima sellele sõbralikule hiiglasle uut kodu. Soomlaste abiorganisatsioon Rekku Rescue toetas rahaliselt, kattes steriliseerimise kulud. Varjupaikade MTÜ põhimõte on loovutada ainult vaktsineeritud, kiibitud, steriliseeritud ja kastreeritud loomi, sest kodu otsivaid loomi on kordades rohkem, kui kodupakkujaid.

Suursugune koer sai nimeks Leedi

Leedi jäi silma mehele, kes oma tööülesannete tõttu iganädalaselt varjupaigas käis ning sealt juba ühe koera adopteerinud oli. Talle tundus, et sellest koerast võis saada parim sõber tema pojale. Koos tuldigi varjupaika Leediga tutvuma. Väikese poisi klapp suure koeraga oli silmapilkne. Tundus, nagu oleksid nad eluaeg olnud parimad semud.

Leedi sai koju ning siinkohal, *happy endiga* võiski lugu lõppeda, kuid...

Poiss oli oma uue sõbra üle sõdamest rõõmus ja tahtis seda sõpradega jagada. Nagu iga uhke koeraomanik, näitas ta koolis klassikaaslastele lem-

mikust pilte ning üks tema klassivendadest tundis fotodel ära oma pere kadumaläinud koera. Nad olid kaua käinud autoga ja jalgsi koera otsimas, küsinud ümberkaudsetelt inimestelt vihjeid, kuid asjata - koera nad ei leidnud. Varjupaika helistamise peale nad ei tulnud, sest koer läks kaduma Kadrinast, ehk siis umbes 50 km kaugusel kohast, kus ta leiti.

Mees, kes Leedi varjupaigast adopteeris, kirjeldas koera emotsioone, kui viimane oma pärisperega kohtus. Koer hullus rõõmust ning uus kodu tegi südamest tulnud ausa, kuid raske otsuse - Leedi läheb tagasi oma koju.

Virumaa varjupaiga juhataja Anneli muutub seda lugu rääkides üliemotsionaalseks ning pika staažiga hooldaja Hanneski ei varja oma tundeid. Totaalne emotsioonide segapuder - suur rõõm selle üle, et koer koju sai, kibe kurbus väikese poisi pärast, kes leidis endale suure sõbra, kuid pidi temast loobuma, hea meel pere üle, kes suutis teha õilsa otsuse ning koer tagastada, ehkki seaduse järgi kuulus Leedi nüüd neile.

“Kõik see suur segadus oleks jäänud olemata, kui inimesed kiibiksid oma loomad. Üksainus lihtne protseduur ja kui palju südamevalu see ära hoiaks!” võtab varjupaiga juhataja Anneli loo kokku.

Kuidas see lugu läbi õigusliku vaate-nurga tundub, loe kõrvalloost.

Varjupaikade MTÜ sai kümneseks!

Ootame Sind koos meiega tähistama Varjupaikade MTÜ sünnipäeva 30. märtsil toimuvale KarvaBallile!

Lisainfo www.loom24.ee

Õnnitlusi võtame vastu ka Telia tasulisel annetusliinil 900 7000. Õnnitluse hind 5 €, mis läheb varjupaikades kodu ootavate loomade eest hoolitsemiseks.

Kommenteerib jurist Katre Hovanchaks-Lindman:

Olukorras, kui kellegi lemmikloom läheb kaduma, muutudes õiguslikus mõttes hulkuvaks loomaks ja loom toimetatakse lemmikloomade varjupaika, hakkab sellise looma suhtes kohalduma loomakaitseadus ja selle alusel ning täitmiseks antud Vabariigi Valitsuse vastav määrus (16.04.2002 nr 130. Hulkuvate loomade püüdmise, pidamise ja nende omaniku kindlakstegemise ning hulkuvate loomade hukkamise kord. - Edaspidi: Määrus).

Varjupaika sattunud looma omandiõigusega seotud küsimusi otsesõnu loomakaitseadus ei reguleeri, küll aga on antud küsimusele vastused leitavad tõlgendamise teel samast seadusest ja ülalnimetatud Määrusest.

Lühidalt ja lihtsustatult - nii seadus, kui Määrus kasutavad mõisteid „(hulkuva looma) omanik ja uus omanik“, millest järeldub, et nimetatud õigusaktides loetletud tingimuste täidetuse korral muutub isik, kes võtab endale varjupaigast looma, seadusejärgselt ja automaatselt selle looma üleandmisega looma täieõiguslikuks omanikuks. Millest omakorda järeldub, et looma endise omaniku omandiõigus sellest hetkest lõpeb.

Seadusandja ei ole pidanud vajalikuks antud küsimuses mistahes erandite sätestamist, st omandiõiguse üleminek ei olene näiteks sellest, kas looma endine omanik on/ei ole oma looma piisava põhjalikkusega otsinud, kas endine omanik pidi/ei pidanud teadma, et tema loom võib olla sattunud varjupaika, endise omaniku kaotusvalu suurusel vms.

Liati on antud juhul oluline, et juhul, kui allpool ära toodud tingimused on täidetud ning loomale uut omanikku ei õnnestu leida, on varjupaigal õigus kasutada looma suhtes eutanaasiat, seega hüpooteetiliselt läheb sellisel juhul looma omandiõigus üle varjupaigale.

Tingimused, mis peavad omandiõiguse üleminekuks olema täidetud, on järgmised:

- loom on viibinud varjupaigas vähemalt 14 päeva;
- alates looma varjupaika toimetamise hetkest on vastav teave asjako-

haselt avaldatud (varjupaiga kodulehel vm);

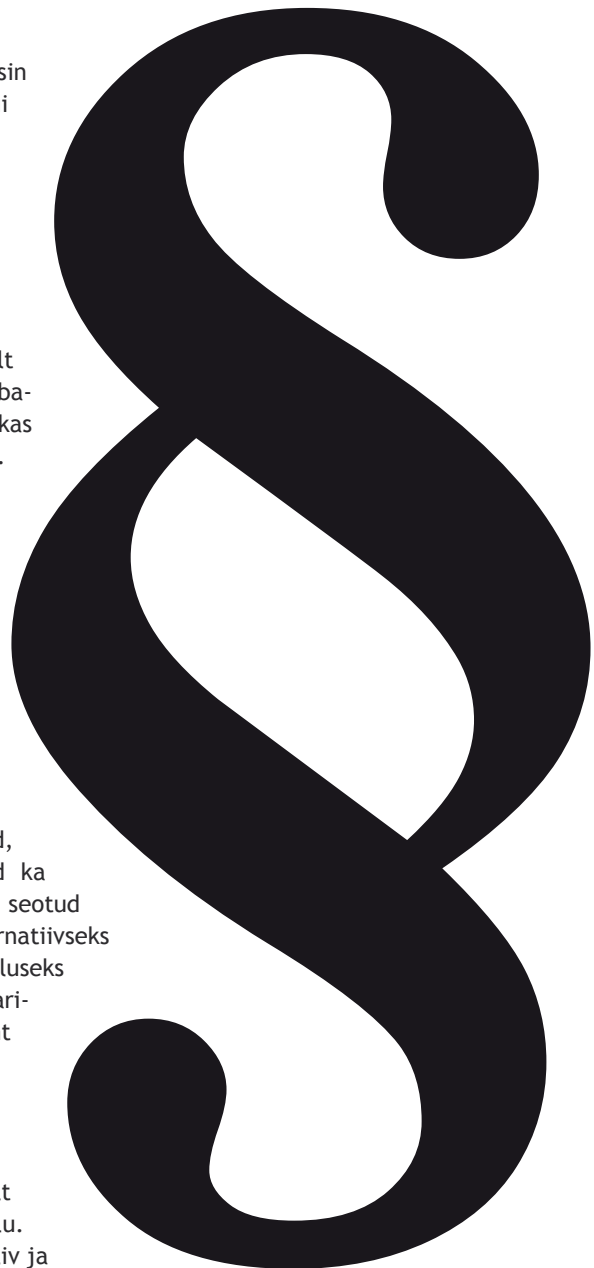
- alates looma varjupaika toimetamise hetkest on üritatud looma identifitseerida (kontrollitud kiibi või omanikuandmetega kaelarihma olemasolu vms);
- endist omanikku ei ole õnnestunud kindlaks teha.

Lisaks eelnevale juhiksin tähelepanu asjaolule, et kui eelpoolnäidatud 14 päevane tähtaeg on lõppenud ning looma endine omanik avastab, et tema loom on varjupaigas, ent kolmas isik on selleks hetkeks juba avaldanud soovi antud loom endale võtta, on varjupaigal rangelt õiguslikus mõttes otsustusvabadus, kellele loom üle anda - kas endisele või uuele omanikule.

Eelnevale tuginedes on õigustatud väita, et juhul, kui kellegi loom läheb kaduma ehk omapäi maailma avastama, on ajal kriitiline tähtsus. Küll aga võivad end sellisel juhul muretult tunda need loomaomanikud, kelle loom on korrektselt kiibistatud, st kiip ei ole mitte ainult paigaldatud, vaid kiibinumber on kantud ka lemmikloomaregistrisse ning seotud omaniku andmetega. Alternatiivseks hingerahu tagamise võimaluseks on omanikuandmetega kaelarihm ümber lemmiku kaela, ent kuna rihm võib segastel asjaoludel kaduma minna enne looma varjupaika jõudmist, ei taga see sedavõrd täieliku garantiid, kui korrektselt vormistatud kiibi olemasolu. Mis ongi põhjuseks, miks hooliv ja ettenägelik loomaomanik oma looma kiibistada laseb.

Huvi korral vaata lisaks:

- Vabariigi Valitsuse 16.04.2002 määrus nr 130 "Hulkuvate loomade püüdmise, pidamise ja nende omaniku kindlakstegemise ning hulkuvate loomade hukkamise kord" (§ 4 lg-d 1-4)
- Loomakaitseadus (§5 lg-d 1,2)

WWW.DRSTERN.EE

UUS E-POOD NÜÜD AVATUD

**IGA OSTUGA KAASA
KINGITUS!**

